

In dit thema...

heb je ontdekt dat het dagelijks leven van mensen in het verleden heel anders was. Met de tips van de regisseur keek je naar het verleden. Je leefde je in, dacht na over het dagelijks leven van een personage, bedacht een verhaal en maakte daar een storyboard van.

Les 1: Angstige acteurs

Dit heb je gedaan

Je leefde je als een regisseur in een boer, monnik, jonkvrouw of Viking in. Je onderzocht waar gewone mensen in de middeleeuwen bang voor waren.

Dit heb je ontdekt

Gevaarlijke middeleeuwen

Het Romeinse Rijk stortte in. Enorme volksverhuizingen kwamen op gang. In de vroege middeleeuwen was het leven onzeker. Gevaar van honger, ziekte, rovers of Vikingen dreigde. Mensen vonden zekerheid in het geloof, bijna iedereen was christen. Monniken in kloosters stelden hun leven in dienst van God.

Horigen op domeinen

Er waren drie standen: boeren, geestelijken en adel. Landbouw was het bestaansmiddel in de vroege middeleeuwen. De baas van een domein was een heer. Hij woonde in een grote boerderij en beschermde de horigen. Dit heet het hofstelsel. Ridders hielpen de heer bij het voeren van oorlog. Wanneer zij heel trouw waren geweest, kregen ze een leen.

Les 2: Stad als decor

Dit heb je gedaan

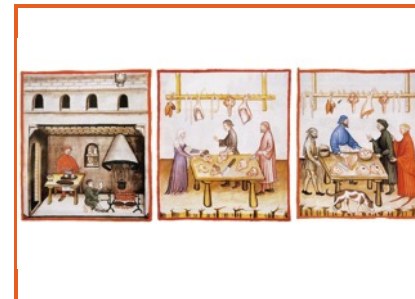
Je keek als een regisseur naar de stad in de tijd van steden en staten. Je liep een route door een middeleeuwse stad. Je onderzocht wat er voor jouw personage veranderde. Je bedacht een decor dat duidelijk laat zien wat de belangrijkste plekken voor jouw personage in de stad waren.

Dit heb je ontdekt

Veilige en gevaarlijke stad

In de late middeleeuwen groeiden de steden. De oogst nam toe door nieuwe uitvindingen en bossen werden gekapt voor landbouw. De oogst werd in de stad verkocht. Steden kregen stadsrechten van de heer. In ruil daarvoor moesten de inwoners belasting betalen. De stad werd bestuurd door de schout en schepenen.

Drukke stad

Boeren gingen als ambachtslieden werken in de stad. Veel stedelingen werkten samen in gilden. Geld werd weer een betaalmiddel, er ontstond een geldeconomie. Steden en kooplieden werkten samen in de Hanze. De handel zorgde voor rijkdom, maar via de handel verspreidde de pest zich door heel Europa en zorgde voor veel doden.

Les 3: Tachtig jaar drama

Dit heb je gedaan

Je luisterde naar een verhaal van een gewone man in de tijd van ontdekkers en hervormers. Je schreef met de tips van de regisseur een spannend einde aan het verhaal over schipper Adriaen. Ten slotte ontdekte je wat er echt gebeurde.

Dit heb je ontdekt

Opkomst van het protestantisme

Tussen 1500 en 1600 kwam er protest tegen de verkoop van aflaten, de macht en rijkdom van de paus en de rooms-katholieke kerk. Er ontstond een nieuwe kerk: de protestantse. Die kreeg in de Nederlanden veel aanhang. De Spaanse koning Filips II was hier de baas. Hij was streng katholiek. Hij weigerde een ander geloof toe te laten.

De Nederlanden los van Spanje

Koning Filips II wilde dat hij meer macht had en de Nederlandse adel minder. Hij verhoogde ook de belastingen. Hij vond het katholieke geloof het enige juiste en liet ketters vervolgen. Dat zorgde voor veel onrust en er kwam een Tachtigjarige Oorlog tussen Spanje en de Nederlanden. In 1588 werden de Nederlanden een republiek. In 1648 sloten ze vrede.

Les 4: Gouden attributen

Dit heb je gedaan

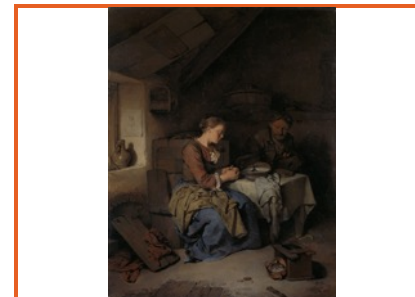
Het lot bepaalde of je arm of rijk was in de Gouden Eeuw. Je keek als een regisseur naar attributen en ontdekte wat geluiden, geuren en voorwerpen kunnen vertellen over het leven van een rijk of arm personage in de Gouden Eeuw.

Dit heb je ontdekt

Amsterdam middelpunt van de wereld

In 1585 veroverden de Spanjaarden Antwerpen. Veel koop- en ambachtslieden vluchtten naar Amsterdam. Met hun komst werd Amsterdam de belangrijkste havenstad in de Nederlanden met veel pakhuisen. In 1602 werd de VOC opgericht. In de Gouden Eeuw, kende de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden grote welvaart.

Rijk en arm

Veel koopmannen en regenten werden rijk van handel over zee. Ze gebruikten het geld voor mooie buitenhuizen en kunst van Hollandse Meesters, maar ook voor het inpolderen van de Beemster, en voor hulp aan de armen. Hoewel er veel rijkdom was in de republiek, hadden de meeste mensen toch maar net genoeg om van te leven.